**C U R T E A  D E  A P E L  B Ă L Ţ I**

Dosarul nr.21rji-935/2024 Judecătoria Orhei sediul Rezina

Judecător: Ivan Parii

**D E C I Z I E**
**În numele Legii**

**05 noiembrie 2024** **mun. Bălți**

**Colegiul penal al Curții de apel Bălți**

În componența:
Președintele de complet: Ion Talpa
Judecătorii: Oxana Mironov și Svetlana Șleahtițki

a judecat în ordine de recurs, recursurile declarate de către directorul Penitenciarului nr. – 17 Rezina, comisar principal de justiție, Veaceslav Dascal și cel depus de către condamnatul Negru Mihail, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 19 mai 2023, la demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina, privind aplicarea prevederilor Legii 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința condamnatului la pedeapsa detenției pe viață Negru Mihail;

Pentru a se expune pe marginea recursului declarat, Colegiul,-

**C O N S T A T Ă:**

La 05 decembrie 2022, în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, a parvenit spre examinare demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina, privind aplicarea prevederilor Legii 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, în privința condamnatului Negru Mihail.

Reprezentantul instituţiei penitenciare nr.17 Rezina, a solicitat admiterea demersului, din motiv că condamnatul întruneşte condiţiile necesare prevăzute de art.7 alin.(1) lit.d) a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021. Astfel, condamnatul Negru Mihail, fiind evaluat de comisia specială din cadrul Penitenciarului nr.17 Rezina, s-a stabilit că ultimul nu a realizat programul individual de executare a pedepsei, este caracterizat pozitiv și prezintă risc de recidivă mediu. Solicită comutarea pedepsei detenția pe viață, cu 30 ani închisoare.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 19 mai 2023, s-a respins ca neîntemeiat demersul Penitenciarului nr.17 Rezina, privind aplicarea prevederilor art.7 alin. 1 lit. d) al Legii 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, în privința condamnatului Negru Mihail.

Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 19 mai 2023, Penitenciarul nr. 17 – Rezina, a înaintat cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului înaintat, anularea încheierii judecătorului de instrucție al Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din data de 19 mai 2023, prin care a fost respins demersul Penitenciarului nr. 17 – Rezina înaintat în privința condamnatului la detențiune pe viață Negru Mihail privind aplicarea actului de amnistie și adoptarea unei noi hotărârii prin care să fie admis demersul înaintat, cu aplicarea în privința condamnatului la detențiune pe viață Negru Mihail, a dispozițiilor alin. (1) lit. d) al art.7 din Legea nr. 243/2021.

În temeiul și în ordinea prevăzută de art. art. 439, 444 Cod pr. penală, soluția judiciară a fost atacată cu recurs de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.17 Rezina, Veaceslav Dascal, solicitând astfel admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 19 mai 2024 şi pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admis demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina cu aplicarea în privința condamnatului Negru Mihail a dispozițiilor prevederilor alin. (1) lit. d) al art. 7 din Legea nr. 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În motivarea cererii de recurs, a punctat faptul că, demersul instituţiei penitenciare este legal şi întemeiat iar, în privinţa condamnatului pot fi aplicate prevederile art. 7 alin. (1) lit d) din Legea nr. 243/2021.

Susține recurentul că, în cadrul şedinţei de judecată reprezentantul penitenciarului a prezentat un şir de materiale şi acte probatorii privind constatările comisiei speciale din cadrul Penitenciarului nr. 17-Rezina în vederea admiterii demersului înaintat, pe care instantă a neglijat să le dea o apreciere, catalogând per ansamblu că informaţia ce nu justifică întrunirea condiţiilor stabilite întru aplicarea actului de clemenţă faţă de condamnatul la detenţiune pe viaţă Negru Mihail, or, în opinia instanţei de judecată acesta nu a dat dovada de un comportament corespunzător şi de altfel nu poate fi caracterizat pozitiv.

Conform anexei nr.6 pct. 53 al capitolului VI din Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate: *psihologul penitenciarului realizează evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă*.

Astfel, susține recurentul că, instanţa de judecată nu este în drept să efectueze ingerinţa în activitatea comisiei speciale din cadrul Penitenciarului nr. 17-Rezina, deoarece în conformitate cu pct. 52 al Ordinului Ministerului Justiţiei nr. 44 din

18.02.2022 „Cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate”, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, comisia specială este în drept să aprobe raportului de evaluare a condamnatului, evaluarea psihologică privind riscul de recidivă în privinţa condamnatului evaluat.

*De asemenea, în temeiul şi în ordinea prevăzută de art. art. 439, 444 Cod pr. penală soluția judiciară a fost atacată cu recurs de către condamnatul Negru Mihail*, prin care solicită admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 19 mai 2023, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare a cauzei în aceiași instanță în alt complet de judecată în vederea soluționării speței în mod legal și întemeiat.

În motivarea cererii de recurs, condamnatul a declarat faptul că, la moment a conștientizat faptele comise, regretă și are remușcări de conștiință, astfel dorește deținutul să se bucure de dreptul la viață care îi este garantat de Constituția RM și de CEDO. Consideră deținutul că, pe perioada de pedeapsă a avut un comportament adecvat, s-a aflat în condiții inumane de detenție timp de 25 ani, este bolnav, dorește să înceapă o viață nouă, să-și întemeieze o familie, să dea naștere unui copil, fapt pentru ce consideră oportun de a fi aplicat în privința sa actul de clemență, amnistia.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 iulie 2024, Colegiul penal și-a declinat competența de la judecarea prezentei cauzei în favoarea Curții de Apel Bălți.

La data de 28 august 2024, prin încheierea Curții de Apel Bălți, prin prisma art. 447 alin. (1) Cod de pr.penală, s-a comunicat participanților la proces că, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces, tot odată în vederea examinării cauzei sub toate aspectele procedurale, prin esența art. 447 alin. (2) Cod de pr.penală, sa comunicat subiecților vizați în speță posibilitatea de a depune referință asupra recursului formulat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 19 mai 2023, respectiv până la data examinării cauzei careva referință în sensul dat nu a parvenit, astfel instanța de recurs a considerat posibil examinarea cauzei în baza materialelor prezente la dosar.

**Verificând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele prezentate instanței de recurs, Colegiul va dispune respingerea recursului ca fiind nefondat, păstrând fără modificări încheierea atacată.**

*De drept*, concluzia Colegiul se întemeiază pe dispozițiile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod pr. penală, potrivit căror judecând recursul, instanța ... *respinge recursul, păstrând neschimbată hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

*În fapt*, Colegiul reține caracterul fondat și argumentat al soluției judiciare de respingere demersului depus de către administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina,

dat fiind neîntrunirea condițiilor de aplicare a actului de clemență statuate la art.1 alin. (1) al Legii nr.243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM. Or, potrivit acesteia, amnistia poate fi aplicată persoanelor condamnate *în cazul întrunirii cumulative a următoarelor condiții: caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei* ***și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus****, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2–5, 7, 8.*

Astfel, în susținerea poziție sale, instanța de recurs va trece în revistă prevederile art. 469 alin.(1) pct.15) din Codul de procedură penală, ce presupune faptul că, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri şi anume, liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare).

Potrivit art.107 alin.(1) Codul penal stabilește că, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Potrivit art. 272 alin.(1) Codul de executare, în cazul amnistiei, în temeiul art.107 din Codul penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituțiile şi organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemenţă fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanţei de judecată competente conform art.470 din Codul de procedură penală. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală.

În sensul prevederilor legale enunțate, amnistia reprezintă o cauză care stinge raportul penal de conflict sub aspectul pedepsei, ce constă în actul de clemență al legiuitorului care, din rațiuni de politică penală sau socială, renunță la dreptul de a aplica sancțiuni de drept penal persoanelor care au comis anumite infracțiuni.

Justificarea aplicării unui act de clemență, cum este amnistia, prin care persoanele, ce au comis infracțiuni, sunt liberate de răspundere şi pedeapsă penală, necesită evaluarea unui şir de factori cum ar fi: impactul pe care îl va produce asupra societății, componentele de infracțiune şi categoriile de persoane în privința cărora urmează să se extindă actul dat, structura populației penitenciare, efectul pe care îl va produce asupra numărului populației penitenciare, frecvența aplicării unor asemenea acte şi raționalitatea aplicării actului respectiv la momentul dat.

La data de 24 decembrie 2021 a fost adoptată şi la 31 decembrie 2021, a intrat în vigoare Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independentei Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 1 din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prezenta lege se aplică condiționat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă ***şi sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8.*** Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, ai Inspectoratului Național de Probațiune, precum şi din experți psihologi judiciari atestați. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției. În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi.

Colegiul penal, verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate cu recurs concluzionează că, la judecarea cauzei în instanța de fond nu au fost admise erori de drept, de a fi susceptibile reparării lor în procedura de judecare a recursului, motiv pentru care încheierea contestată urmează a fi menținută fără modificări.

Astfel, potrivit înscrisurilor anexate, rezultă că, prin demersul înaintat, Penitenciarul nr. 17 – Rezina a solicitat aplicarea în privința condamnatului Negru Mihail a prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia, în legătură aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, invocând că, Negru Mihail întrunește condițiile necesare prevăzute de Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM.

Instanța de recurs reține că, prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 19 mai 2023, s-a respins ca neîntemeiat demersul Penitenciarului nr. 17 – Rezina, privind aplicarea prevederilor art. 7 alin. (1) lit. d) al Legii nr. 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința condamnatului Negru Mihail.

Colegiul penal relevă că, amnistia reprezintă, în sine o cauză reală de excludere a răspunderii penale, având ca efecte cu privire la toți participanții la săvârșirea infracțiunii, însă, deoarece aceasta este incidentă *in rem,* și nu *in personam*, consecințele pot surveni numai dacă sunt îndeplinite anumite condiții personale, iar, prin intermediul prevederilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, legiuitorul indică expres condițiile fără respectarea cărora nu poate fi

pusă spre examinare cererea şi anume: *prezentarea dovezilor despre caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei*, ***raportul evaluării psihologice că condamnatul care urmează a fi amnistiat prezintă un risc de recidivă mediu sau redus, or întrunirea acestor condiții urmează a fi stabilită prioritar de către comisia specială, instituită, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa penală.***

Cu referire la primul aspect prevăzut de legiuitor, instanța de recurs remarcă, că ***constatarea comportamentului pozitiv*** pe parcursul executării pedepsei penale se desprind ca urmare a resocializării penitenciare a condamnatului, reprezentând, per ansamblu un proces complex, care constă în activitățile socio-educative desfășurate de personalul penitenciar prin intermediul unui complex de măsuri cu caracter educativ, juridic, social, organizatoric, psihopedagogic etc., activități ce sunt aplicate în scopul modificării sistemului lui de valori antisociale având ca scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnați, cât şi de către alte persoane, numărul de stimulări pe perioada detenției, numărul sancțiunilor disciplinare, numărul de participări în activitățile educative în cadrul penitenciarului, caracteristica din partea membrilor de familie, cunoscuți, rude și prieteni, numărul condamnărilor, situația familială, predispoziția deținutului de a repara prejudiciul moral și material.

Cât privește cel de-al doilea aspect prevăzut de legiuitor privind ***evaluarea psihologică*** a condamnatului în scopul stabilirii riscului de recidivă, urmează a fi supuse aprecierii prevederile Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, care la pct. 53, 55, 57 stabilesc că, psihologul din cadrul instituției penitenciare, urmare parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art. 4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați, va realiza evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr. 6. Rezultatele evaluării riscului de recidivă se prezintă condamnatului pentru informare, fapt consemnat în fișa de evaluare a riscului de recidivă. ***Fișa de evaluare a riscului de recidivă se prezintă și se argumentează de către psiholog*** sau consilierul de probațiune ***în cadrul ședinței comisiei speciale pentru fiecare condamnat în parte.***

Subsecvent, conform pct. 5 al Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, rezultă că, comisiile speciale din cadrul instituțiilor penitenciare sunt compuse din conducătorul instituției, care are calitate de președinte, un expert psiholog judiciar, un consilier de probațiune din cadrul biroului de probațiune din raza teritorială a instituției penitenciare, precum și alți 6 membri desemnați de către MJ la propunerea directorului ANP.

Potrivit anexei nr.6 a Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, *Metodologia evaluării riscului de recidivă*, capitolul IV, pct.2), 3) și 4), prevede faptul că, în baza listei condamnaţilor eligibili sau cererii condamnatului privind aplicarea amnistiei, ***psihologul va studia dosarul personal al acestuia şi va planifica realizarea interviului.*** **Interviul în contextul evaluării riscului de recidivă se desfăşoară în biroul psihologului şi trebuie să corespundă unui cadru apropiat procesului de consiliere.** ***Interviul se realizează în câteva şedinţe***, ***suficiente pentru colectarea datelor cu referire la analiza tuturor factorilor şi stabilirea nivelului riscului de recidivă.***

Aici, instanța de recurs învederează că, evaluarea psihologică a condamnatului trebuie să aibă o desfășurare logică, pornind de la identificarea antecedentelor persoanei, vizând atât informații privitoare la condamnările anterioare, cât și la istoria comportamentală a celui evaluat. Urmează identificarea comportamentului infracțional și circumstanțele în care acesta s-a produs: starea condamnatului până la săvârșirea infracțiunii (vârsta, circumstanțele, acțiunile, gândurile etc.); evaluarea proprie a infracțiunii săvârșite de către condamnat (recunoaște sau nu vina); analiza alternativelor comportamentului infracțional și de ce nu au fost folosite; studierea sferei etico-morale (i-a fost greu să ia decizia, cât de ușor a luat-o, dileme morale), precum și consecințele comportamentului acestuia. În evaluarea personalității condamnatului, este necesar a stabili dacă factorii de risc persistă în continuare.

În conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, persoanei condamnate la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art. 4–6 i se reduce termenul de pedeapsă sau i se comută pedeapsa la 30 de ani de închisoare, dacă este condamnată la detențiune pe viață.

În speță, Colegiul penal reține că, prin sentinţa colegiului penal al Tribunalului Chișinău din 14 iunie 1999, Negru Mihail a fost condamnat în baza în baza art.88 pct.1), 6), 8), 9), art.121 alin.(2) pct.2), 3) Cod penal și în temeiul art.39 Cod penal prin cumul de infracțiuni i-a fost aplicată pedeapsa definitivă detenție pe viață;

Prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chișinău din 16 noiembrie 1999 sentința nominalizată a fost menținută în vigoare;

Prin decizia Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiție din decembrie 1999, s-a respins recursul declarat de Negru Mihail împotriva sentinţei Tribunalului Chișinău din 14 iunie 1999 și a deciziei Colegiului penal al Curţii de Apel Chișinău din 16 noiembrie 1999.

Potrivit extrasului din procesul-verbal nr.6 al ședinței Comisiei Speciale Penitenciarului nr.17 Rezina din 30.11.2022, condamnatul Negru Mihail se caracterizează pozitiv, iar conform fișei de evaluare a riscului de recidivă - riscul de recidivă este mediu. Toți cei 7 membri ai comisiei au votat pentru înaintarea demersului privind aplicarea actului de amnistie față de condamnat (f.d.8).

La data de 30.11.2022 condamnatul Negru Mihail și-a exprimat acordul la aplicarea actului de amnistie, acest acord fiind anexat în formă scrisă la materialele cauzei. (f.d.7).

Potrivit raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului eliberate de membrii Comisiei Penitenciare, urmează că condamnatul Negru Mihail nu a realizat integral programul individual de executare a pedepsei penale însă se caracterizează pozitiv, ***iar la compartimentul evaluării psihologice se reține că, în situații de limită sau restricții poate manifesta instabilitate emoțională manifestată prin agresivitate verbală, labil emoțional***, (f.d. 3).

Potrivit fișei de evaluare a riscului de recidivă s-a catalogat ca fiind mediu, iar conform certificatului pentru stimulări și sancțiuni a condamnatului Negru Mihail la situația din 13.01.2023 a fost sancționat de 24 ori, respectiv pe parcursul executării pedepsei a fost stimulat de 2 ori, (f.d.4).

Prin urmare, instanța de recurs analizând cele menționate supra, ajunge la concluzia temeiniciei soluției primei instanței referitor la respingerea demersului organului extrajudiciar referitor la aplicarea actului de clemență față de condamnatul Negru Mihail, or evaluarea psihologică efectuată în sarcina celui din urmă de către comisia specială a penitenciarului s-a efectuat cu devieri de la ordinul nr. 44 din 18.02.2022 cu privire la aprobarea Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate.

Aceasta pentru că, după cum s-a menționat supra, potrivit anexei nr.6 a Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, ***Metodologia evaluării riscului de recidivă***, capitolul IV, pct. 4), prevede faptul că, ***interviul se realizează în câteva şedinţe, suficiente pentru colectarea datelor cu referire la analiza tuturor factorilor şi stabilirea nivelului riscului de recidivă.***

Prin urmare, instanța de recurs are dubii rezonabile referitor la modul constatării a fi certe a soluției de expertizare a inspectorului principal al Secției Reintegrare Socială, Natalia Andriuță în ceia ce privește constatarea riscului de recidivă mediu în sarcina lui Negru Mihail, or este de evidențiat că, potrivit ordinului-cadru care guvernează prezenta speță, reiese că, evaluarea riscului de recidivă din 23 noiembrie 2022, s-a efectuat doar în baza unui singur interviu, pe când aceasta urma a se realiza în câteva ședințe, unde în dependență de lucrul

efectuat să se constate cu fermitate analiza tuturor factorilor şi stabilirea justă a nivelului riscului de recidivă.

Aceasta pentru că, raportul de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului Negru Mihail eliberată de membrii Comisiei Penitenciare ne oferă o altă conotație asupra incidenței aplicării actului de amnistie, în condițiile în care la ***compartimentul evaluării psihologice se reține că,*** *în situații de limită sau restricții poate manifesta instabilitate emoțională prin agresivitate verbală, labil emoțional,* prin urmare acțiunile manifestate de către organul extrajudiciar în vederea aplicării în privința deținutului Negru Mihail a Legii nr. 243 din 24.12.2021 nu sunt în concordanță dat fiind că, pe de o parte se caracterizează cu risc de recidivă mediu iar pe de altă parte manifestă instabilitate emoțională prin agresivitate verbală, labil emoțional, fapt ce aceste împrejurări determină instanța de recurs de a consideră inoportunitatea aplicării în privința ultimului a mecanismului imperios solicitat.

Subsecvent, Colegiul penal ține a trece în revistă faptul că, nu pune la îndoială legalitatea procesului-verbal nr. 17 al ședinței Comisiei Speciale Penitenciarului nr.17 Rezina din 30.11.2022, prin care se atestă a fi caracterizat Negru Mihail ca fiind pozitiv, respectiv conform fișei de evaluare a riscului de recidivă – s-a stabilit riscul de recidivă este *mediu*, însă reținerile date în opinia instanței sau efectuat în superficial, ne fiind astfel efectuate în coraport cu ordinul MJ nr.44 din 18.02.2022, care specifică clar în ce condiții comisia specială ajunge la concluzia aplicabilității actului de clemență față de deținuți.

Or, instanța de recurs ține a sublinia corectitudinea celor evidențiate de prima instanță referitor la importanța substanțială a fișei de evaluare a riscului de recidivă unde evaluatorul Natalia Andriuță a reținut ca factori criminogeni ca fiind cu un singur antecedent penal, fără a fi în detenție, ușor influențat de factorii situționali, labil emoțional, ***toleraţă scăzută la frustrare (fapt dovedit prin sancțiunile disciplinare), lipsa empatiei în acțiunile sale infracționale.***

Prin urmare, din fişa de evaluare a riscurilor de recidivă a condamnatului, instanța de recurs consideră a fi decisivă poziția primei instanței referitor la ineficiența analizei de către psiholog a personalităţii condamnatului cu indicarea circumstanţelor de fapt ce au stat la baza concluziei adoptate, fapt ce este contrar Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate.

În situația dictată, efectuând controlul în ordine de recurs asupra actului jurisdicțional contestat, Colegiul nu a identificat încălcări la aplicarea normelor de drept, fiind stabilit în mod cert neîntrunirea de către condamnatul Negru Mihail a condițiilor prevăzute la art.1 alin.(1) al Legii nr.243 din 24.12.2021, privind amnistia, fapt ce în privinţa acestuia nu sunt aplicabile prevederile art. 7 alin. (1) lit. d) ale Legii vizate.

Astfel, Colegiul penal constată că argumentele recurenților sunt similare celor ce au constituit obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de fond, cărora instanța le-a dat o apreciere corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, menționând că reiterarea acesteia nu se mai impune având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport și cu prevederile art. 444 Cod de pr.penală, ce reglementează temeiurile exprese pentru recurs nu se identifică existența motivelor imperioase ca să ducă la casarea soluției recurate.

Or, Colegiul penal menționează, că la această etapă de examinare a cauzei, instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanța ierarhic inferioară, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor de fond.

Prin urmare, constatând motivarea instanței a fi una plauzibilă, Colegiul o preia în tot și o însușește, ceea ce este în corespundere cu jurisprudența CEDO în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, potrivit cărei, instanțele naționale deși au obligația să-și motiveze deciziile, acest fapt totuși nu impune acordarea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), pentru respectarea caracterului echitabil a procesului, fiind necesar ca instanța internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În atare situație, Colegiul penal ţine să menţioneze că potrivit jurisprudenţei CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situaţiei prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursurilor, invocate în speţă nu sunt pe măsură să desființeze încheierea judecătorul de instrucție, urmând a fi pusă la adăpost de orce critică.

Respectiv, în temeiul celor supra citate, Colegiul conchide caracterul corect al soluției judiciare de respingere ca neîntemeiată a cererii condamnatului privind aplicarea legii amnistiei, dat fiind neîntrunirea condițiilor stipulate exhaustiv de lege.

În corespundere cu art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod pr. penală, Colegiul penal,

**D E C I D E :**

Recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr. – 17 Rezina, comisar principal de justiție, Veaceslav Dascal și cel depus de către condamnatul Negru Mihail împotriva încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din 19 mai 2023, la demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina, privind aplicarea prevederilor Legii 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la

proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința condamnatului la pedeapsa detenției pe viață  Negru Mihail, se resping ca nefondate, încheiere care se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

**Președintele completului** **Ion Talpa**

**Judecători:** **Oxana Mironov**

**Svetlana Șleahtițki**